Trouw versus ontrouw?

Beste mensen,

Het is met een zekere schroom dat ik hier vandaag de toespraak hou en dit vanuit het besef dat het begrip 'trouw' wellicht bij elk van ons een érg persoonlijk register opentrekt…
In deze gemeenschap kennen we elkaar misschien/hopelijk…. Er is dus een weten van - of toch minstens een 'vermoeden van'- elkaars vreugde en verdriet, hier in concreto m.b.t. dit thema. Let wel: we vullen het woord Trouw ruim in…. zowel trouw binnen een relatie, als trouw aan andere engagementen zoals een roeping, of een gemeenschappelijk project….

In onze voorbereidende groep - met Mieke Coorevits en Lieve Witdoeckt - merkten we al snel dat we elk in een heel ander verhaal zaten m.b.t. onze ervaringen rond - in dit geval - huwelijkstrouw. Het werd een heel open gesprek, waarvan ik hier de synthese breng. Mijn ervaring: een Liercyclus voorbereiden in de intimiteit van een kleine groep is een cado, is een mini-leerhuis. De eerste vrijdag van juni bereiden we het nieuwe werkjaar voor… Een aanrader!

Tijdens dat gesprek aan de tafel bij Lieve dacht ik meteen aan de begrafenis van mijn nonkel-pastoor enkele weken geleden. Ik vertelde daar in de toespraak, hoe hij eeuwige trouw beloofde aan een radicale levenskeuze, en dit in een wereld die nét dàn - in 1957- serieus op veranderen stond.

En dan richtte ik me rechtstreeks tot de neven en nichtjes, die zo pakweg tussen de 15 en 25 zijn… en die nù volop hun keuzes maken voor het leven: "*Weet dat ook jullie ooit zullen moeten verder leven in trouw aan die keuzes uit je jeugd…. Ook wanneer de tijden, de waarden, de wereld grondig door elkaar geschud worden… Als je een keuze gemaakt hebt, gà er dan voluit voor….*"

Het was pas in het gesprek met Mieke en Lieve, dat ik aanvoelde dat ik met deze oproep misschien maar 1 facet van een realiteit belicht had nl. 'Trouw als een keuze, een te nemen optie.… Misschien had ik hiermee onrecht gedaan aan bijv. die vriend van mijn oom - die daar ook aanwezig was - een man die ooit ook het engagement van een priesterroeping aanging…. achteraf beseffend dat hij dit niét uit vrije wil was en niét om de juiste redenen… ("Er moest toch minstens 1 priester zijn in de familie…")

We stick to our plan? Ten àllen prijze trouw blijven aan je aangegane engagement , aan wat je als jonge, nog niet volledig ontwikkelde mens, als 'waarheid' aanvaardde?

Of…. 'Gooi het net maar uit aan de andere kant' En dus 'in eer en geweten', wanneer je 'kennis verder ontwikkeld werd, desnoods een nieuwe keuze maken, trouw aan je eigen roeping…

En wat als het project waaraan je verbonden bent of de partner die je huwde… plots een andere koers vaart… of - meer waarschijnlijk - heel geleidelijk aan evolueert, divergeert….
Ik zal ik er zijn voor jou…. in goede en kwade dagen, wie of wat je ook wordt…. A tout prix?

-Wanneer je partner heel erg veranderd bijv. n.a.v. psychische problemen of door dementie….

-Maar het kan ook door andere situaties zijn bijv. wat als je partner een zeer uitgesproken extreme politieke keuze maakt, die je zelf niet wil of kan volgen, of: wat als je partner Dutroux blijkt te heten… of Jacques Brel… Ik besef het: het is een wat vreemde link tussen beide namen… maar telkens gaat

het over divergeren…. J. Brel, echtgenoot en papa van 3 dochtertjes versus J. Brel, de zanger die op zijn eentje in Parijs moést gaan wonen om zijn talent kansen te geven.

-<u>En nu we het toch over Brel hebben</u>: toch even die ene zin uit het - niet zo bekende - lied **'**Demain, l'on se marie': *"Puisque demain l'on se marie**,** apprenons la même chanson puisque demain l'on se marie, nous **forcerons** l'amour…"*

En in 'Quand on n'a que l'amour zingt hij : *"… pour **forcer** le destin à chaque carrefour…"*

Je 'forceren' om samen hetzelfde liedje te zingen…. en op elk kruispunt dezelfde weg op te gaan? Of kan je ook verschillende wegen uitgaan/verschillende melodietjes zingen… en toch 'trouw blijven'?

-<u>Van de vroege - en dus erg romantische - Brel naar de hedendaagse nuchtere filosoof</u> :
Alain de Botton schrijft in zijn boek 'Weg van liefde':

"Het valt voor niemand mee, om een leven lang, de perfecte eigenschappen te belichamen, die hij of zij, op straat, op kantoor of op de volgende vliegtuigstoel……bij een fantasievolle toeschouwer heeft opgeroepen."

"Het huwelijk? Een optimistische, grootmoedige en ongelooflijk sympathieke gok die twee mensen wagen, terwijl ze nog niet weten : wie ze zijn, en wie de ander is. En waarmee ze zich vastleggen voor een toekomst, die ze zich niét kunnen voorstellen, en waarin ze zich –opzettelijk- nièt hebben verdiept."

Onlangs werd een wetsvoorstel ingediend – in Italië dan nog… - om de 'trouw' uit de huwelijksbelofte te schrappen**.** Voorbijgestreefd en verouderd, vonden de politici…

Nog es Alain de Botton: "Eigenlijk zouden trouwbeloften helemààl moeten herschreven worden.
Voor het altaar zou het stel dan zeggen: "We stemmen er mee in, dat we niét in paniek zullen raken, wanneer hetgeen we hier vandaag doen, over een paar jaar de slechtste beslissing van ons leven zou lijken.
Toch beloven we - hier en nu - : We zullen pogen trouw te blijven (...)
We beloven dat we onze desillusies exclusief bij elkaar zullen neerleggen (…). We hebben ons verdiept in de verschillende mogelijkheden… en uiteindelijk besloten… ons aan elkaar te verbinden.

En dan blijft dé ultieme vraag nog open: **Is er überhaupt 'iets' of 'iemand' die onze onvoorwaardelijke trouw verdient**? Kan dit? En is dit dan wel nog gezond?

Er moet toch een mogelijkheid open blijven -wanneer het vertrouwen in een partner en/of in een gemeenschappelijk project er niet meer is- om dan afstand te nemen van een levensweg of een gedachtengoed. Om 'stukken leven te kunnen herzien', een 'révision de vie'….

Zo komen we uit bij de vraag naar een verfijnder vocabularium: Je kan in die situaties toch niet spreken over 'on-trouw' of 'trouwe-loos-heid' …

Tien geboden kreeg Mozes in de Sinaiwoestijn van God… 2 van de 10 gaan over trouw…
én - in 1 en dezelfde adem - over ontrouw of trouweloosheid**.** Is de àndere kant van 'de medaille Trouw' …. dan 'ontrouw'…

Zo is echtscheiding, uittreding niet altijd in tegenspraak met trouw, soms integendeel… hier is opnieuw vooral 'het motief' bepalend: als je dan toch niet meer liefdevol kan samenleven - met alle hoogtes en laagtes - is het misschien beter om - op een verstandige manier - afstand te nemen.

Iemand ‘loslaten’ hoeft niet synoniem te zijn van ‘laten vallen’ (dumpen). Je kan ook’ loslaten, nét uit liefde’ vb. trouw blijven aan je kinderen en hen toch los laten om levensruimte geven…

Overigens: Trouw is niet àltijd ‘onvoorwaardelijk positief’ Het kan ook ronduit ‘gevaarlijk’ zijn… zoals het leger van Venezuela dat deze week ‘onvoorwaardelijke trouw’ zwoer aan de President.… Trouw als een zich onderwerpen aan de macht… Kan je trouw afdwingen?

En je kan ook ‘té’ trouw zijn, mateloos:
Wanneer je niet meer open staat op nieuwe dingen,een gewoontediertje werd…trouw als ‘conservatisme’ Je kunt bijv. levenslang verknocht blijven aan de recepten uit het kookboek van de Boerinnenbond, de uitgave van 1982! Wees trouw…maar met mate!
Er is dus zoiets als een **Statische trouw** aan gewoontes, kleine dingen, uiterlijkheden.
Stabilitas maar dan enkel omwille van comfort, berusting, discipline, financiële zekerheid, behoud van status….
Trouw in lengte van dagen - *trouw in de tijd* - omdat het nu éénmaal comfortabeler is om die toestand te behouden, i.p.v. opnieuw ‘nomade’ te moeten worden?

Nomade zoals in de oproep van Abraham: Trek weg uit je land, je stad…
de dynamische 'challenge' van ‘een nieuw perspectief’ opzoeken…in authenticiteit, integriteit, congruentie: samenvallen met wie je ten diepste toe bent.

Ook die dagdagelijkse ‘gewoonte-trouw’ kàn een perspectief bieden….. als er minstens ‘groei ‘in de relatie zit ,als het ook gestoeld is op diépere waarden zoals trouw aan jezelf, als er voldoende ‘genade’ is… dat als het kan blijven duren: ‘Als liefde zoveel jaar kan duren, dan moet het écht wel liefde zijn…..’

Ik merk - tot slot - ….dat het meest gebruikte leesteken - met grote voorsprong - het vraagteken werd… Veel opentrekken van begrippen, zoekend naar hoe je vandaag trouw kan blijven op een wijze die recht doet aan wie je ten diepste toe bent…

Volgende zondag brengt Lieve ons een getuigenis over ‘Het leven, zoals het zich aanbood’. Op voorhand al bedankt Lieve, om de kwetsbaarheid van je getuigenis met ons te willen delen.

Sabine Vanquaethem
De Lier, 23 april 2017